

DES D'ITACOLOMÍ

Dakar 2011... l'FSM va tornar a Àfrica

Albert Sansano

Vaig tornar a creuar el toll. Però esta vegada el vol que m'emportava a Àfrica Occidental, només faria una llarga escala a Lisboa. La suficient per a saludar a unes amigues del sindicat Femprof i l'organització feminista UMAR amb les que ja vam coincidir en altres fòrums i prendre amb elles eixos meravellosos pastissos de crema de Belém.

Tot just arribar a Dakar ens vam omplir de la calor i el color de la manifestació d'obertura. Ens vam anar trobant amb companyes i companys que no véiem des de trobades semblants, contactant amb les delegacions africanes que et donaven la benvinguda amb els seus ulls i els seus abraços. I com no! Amb la delegació d'Intersindical Valenciana i Illes que anaven amb la pancarta de l'Espai dels Drets Col·lectius dels Pobles.

En finalitzar la manifestació i mentre Evo Morales parlava als assistents des de l'escenari, vam ser testimonis de la primera agressió a la delegació sahrauí per part d'un important sector de la delegació del Marroc. Tal actitud no ens estranyava, ja havíem presenciada alguna cosa igual de vergonyosa durant el Fòrum Social Mediterrani que es va celebrar a Barcelona. No obstant en esta ocasió, segons denúncia Mimoun Rahmani, secretari general d'ATTAC/CADTM - Marroc (1), hi havia una massiva delegació marroquina composta per policies i

individus representants d'associacions fantasmes o governamentals.

Vam ser poques les persones que ens vam solidaritzar amb el poble sahrauí en aquell moment. Leslie es va asseure amb elles i jo intentava mediar amb el meu francès. Malgrat les agressions de dies successius, l'organització del Fòrum no va reaccionar (hi ha qui diu que pressionats per la delegació marroquina), i així les coses, mentre que els marroquins acampaven pel Campus de la Universitat amb exposicions i "haimas" en llocs privilegiats, la seguretat del Fòrum impedia –per mandat de l'organització– que els sahrauís pogueren exposar la seua bandera o el mapa del Sàhara imprès en globus. Només l'Assemblea d'Educació va prendre la decisió de condemnar l'actitud de la provocació marroquina i de fer la denúncia en la clausura del Fòrum. Encara no sabem si el Consell Internacional va tractar el tema.

Quan l'endemà van començar les activitats del fòrum, ens vam trobar amb les conseqüències d'una gran desorganització sens dubte provocada pel nomenament d'un nou rector de la Universitat i la seua oposició a la decisió presa feia diversos mesos de posar a disposició del comitè organitzador els locals de la Universitat. Així, era difícil tancar un programa i amb només la meitat dels locals previstos, calia reorganitzar-ho tot cada dia,

editar la publicació amb les activitats per a cada matí i creuar els dits perquè l'aula assignada no estiguera ocupada pels estudiants i pels equips de traductors i traductores que l'hagueren trobada. Malgrat les queixes i el malhumor, els que ja havíem viscut els nivells organitzatius europeus en els fòrums d'Istanbul i Malmö (Suècia) no ens podíem queixar.

Una altra cosa era l'ambient i els debats en què anàvem a viure. La simpatia, amabilitat i bellesa del poble senegalès era motiu d'admiració, fins i tot per a un poble tan calorós com el llatí. Ni una crispació, ni un conflicte, ni tan sols quan havies de regatejar el preu dels taxis. En els debats, destacaríem els que es donaven quan les delegacions africanes podien mostrar eixa realitat tan llunyana a la nostra perspectiva. Així, a pesar de la importància que té el tema de les privatitzacions per als debats europeus, havies de llevar-te el barret en escoltar les raons sobre la preferència del treball entorn de l'educació no formal per a recuperar les cultures i les llengües nacionals. Els arguments eren demolidors. Es tractava de prioritzar-la davant d'una educació formal heretada de polítiques colonials i reproductores dels seus models curriculars. I tot això, al voltant d'un gran nombre de riques experiències.

Durant els dinars, o a la nit en l'hotel sorgien els debats entorn

dels temes organitzatius. Ni la presència d'Evo Morales, i el ministre, secretari general del Govern de la presidenta Dilma, Gilberto Carvalho en l'acte d'obertura, o de Lula en el propi Fòrum, provocaven un canvi de rumb. No es donava fi al model que algunes persones havíem criticat en els últims anys d'un FSM-Fira d'ONG, que es resistix a debatre les polítiques públiques progressistes que s'estan intentant desenrotllar en alguns països d'Amèrica Llatina i per tant, avançar en el debat d'alternatives pràctiques i no sols en el d'oposició a les polítiques neoliberals.

El debat encara està obert en el Consell Internacional. Alguns analistes, com Emir Sader (2), interpreten que en el CI es comença a entendre que ha canviat la situació política, que comença a reconèixer-se el paper dels governs progressistes d'Amèrica Llatina que estan construint un altre món possible, i que açò és visible en actes com la reunió que els MMSS i les ONG van tenir amb Gilberto Carvalho, on en parlar de la crisi financera, van recalcar que la seua lluita mai no va ser contra governs com el seu, sinó contra els governs neoliberals, acceptant la proposta d'un comitè permanent d'intercanvi entre el Govern de Brasil i el Comitè Internacional de l'FSM.

Este mateix corrent de pensament és el que participa de la idea que el pròxim fòrum, -que es portarà a terme a Porte Alegre- pot ser l'o-

portunitat d'experimentar un format diferent. Un país (Brasil) i un estat (Rio Grande do Sul) governats per l'esquerra, poden ser la base per al debat de les alternatives entre ells i els MMSS i l'FSM, especialment entorn de temes en què hi ha diferències i tensions -qüestions ambientals, la reforma agrària, l'explotació dels recursos naturals, la democratització dels mitjans de comunicació, etc.-, confrontant la teoria i la pràctica per a la construcció d'un altre món possible.

Al Fòrum Mundial d'Educació (FME), a diferència de l'FSM de Belém on l'FME va estructurar un programa específic previ a l'FSM, el debat educatiu va girar entorn de nombroses activitats autogestionades, entre les que s'inclouen les organitzades pel propi FME i les organitzacions que formen part del seu Consell Internacional. Quant al contingut, en activitats que va organitzar l'FME com "Estat e Perspectiva do Direito à Educação em Àfrica" representants d'Angola, Senegal o Burkina Faso van trencar l'acostumat debat eurocentrista i van situar el debat en la perspectiva africana.

Les dues activitats de confluència entre organitzacions educatives van ser la reunió del Consell Internacional de l'FME, on es van incorporar nous membres i es va elegir la Secretaria Executiva (SE CI FME). D'ella, vam seguir formant part la Federació d'MRP del País Valencià i STEs-

Intersindical, i com a representant del sindicat, he d'assenyalar que vaig ser encarregat de continuar amb la seua coordinació.

L'Assemblea d'Educació, celebrada el penúltim dia del Fòrum, dins de l'espai anomenat Assemblees de Convergència, va comptar amb la presència de 41 organitzacions i va aprovar la Declaració que es va llegir en l'Assemblea de les Assemblees de la clausura i està arreplegada en la web de l'FME <http://almanaquefme.org/> I així vaig haver de deixar Àfrica. Amb el record dels seus omnipresents baobabs, el sabor del seu "yassa", els seus ritmes i una nova i rica aportació a la manera de poder veure i voler transformar el món. □

1 Mime-un Rahmani: Els governaments algerien et marocain ont financé li FSM Dakar 2011. Où va li Forum social mondial? <http://www.cadtm.org/Les-gouvernements-algerien-et>

2 Emir Sader: Mudou Lula ou mudou o FSM? http://www.cartamaior.com.br/templates/postMostrar.cfm?blog_id=1&post_id=662